

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobce: **O. M.**, zastoupeného Mgr. Petrem Fouskem, advokátem se sídlem Bělá pod Bezdězem, Masarykovo náměstí 83, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 936/3, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 4. 2015, č. j. OAM-31/LE-BE02-P16-2015, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 29. 5. 2015, č. j. 49 Az 65/2015 – 12,

t a k t o :

- I. Usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 29. 5. 2015, č. j. 49 Az 65/2015 – 12, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.
- II. Ustanovenému advokátovi stěžovatele Mgr. Petru Fouskovi **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 11.194 Kč. Tato částka bude jmenovanému vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 1 měsíce od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou podanou dne 25. 5. 2015 napadl žalobce (dále též „stěžovatel“) rozhodnutí Ministerstva vnitra, ze dne 29. 4. 2015, č. j. OAM-31/LE-BE02-P16-2015, jímž byla jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany posouzena jako nepřipustná podle § 10a písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a řízení o udělení mezinárodní ochrany bylo podle § 25 písm. i) tohoto zákona zastaveno. Stěžovatel v žalobě uvedl výčet ustanovení správního řádu a zákona o azylu, která žalovaný porušil, mj. zmínil i porušení § 25 písm. i) zákona o azylu ve spojení s § 10a písm. e) tohoto zákona. Toto ustanovení nemělo být dle stěžovatele aplikováno, neboť od poslední žádosti o mezinárodní ochranu uvedl nové skutečnosti. Stěžovatel rovněž uvedl,

že jsou u něj dány důvody pro udělení azylu. Dále požádal o ustanovení právního zástupce s tím, že žaloba bude s jeho pomocí doplněna. Navrhl, aby soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Krajský soud v Praze shledal, že podaná žaloba neobsahovala žádné žalobní body ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel pouze obecně uvedl, že žalovaný porušil zákon o azylu a že jsou u něj dány důvody pro udělení mezinárodní ochrany, tuto argumentaci blíže nerozvedl. Jedná se o vadu podání, která brání meritornímu přezkoumání žalobou napadeného správního rozhodnutí. Krajský soud poukázal na dispoziční zásadu, na základě níž se přezkumná pravomoc soudu pohybuje výlučně v intencích tvrzení uvedených v podané žalobě. V projednávaném případě již navíc nelze tuto vadu žaloby odstranit, neboť dne 26. 5. 2015 uplynula lhůta pro podání žaloby, resp. pro rozšíření žaloby stanovená v § 71 odst. 2 věta třetí s. ř. s. ve spojení s § 32 odst. 1 zákona o azylu. Krajský soud již proto stěžovatele nevyzýval podle § 37 odst. 5 věta první s. ř. s. k odstranění vad žaloby jejím doplněním, neboť tento úkon by byl zcela nadbytečným. Ze stejného důvodu krajský soud ani neustanovil stěžovateli právního zástupce, neboť ani případné doplnění žaloby ustanoveným právním zástupcem by již s ohledem na uplynutí lhůty pro podání žaloby nemohl akceptovat. Vzhledem k tomu, že nebyla splněna podmínka řízení a tento nedostatek byl neodstranitelný, nebylo možné v řízení pokračovat. Krajský soud proto žalobu podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. odmítl.

Podanou kasační stížností napadl stěžovatel usnesení Krajského soudu v Praze z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Nesouhlasil se závěrem krajského soudu o tom, že jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného neobsahovala žádný žalobní bod. V žalobě bylo formulováno pět žalobních bodů, v nichž stěžovatel žalovanému zřetelně vytkl porušení konkrétních ustanovení správního řádu a zákona o azylu, a současně stručně uvedl, jakých pochybení se žalovaný ve svém rozhodnutí dopustil. Neobstojí tak názor krajského soudu, že stěžovatel v žalobě neuvedl žádnou skutkovou a právní argumentaci. Krajský soud byl tudíž povinen jej vyzvat k odstranění vad žaloby podle § 37 odst. 5 s. ř. s.

Stěžovatel dále krajskému soudu vytkl, že se nevypořádal s jeho žádostí o ustanovení zástupce obsaženou v žalobě. Domnívá se, že v důsledku této žádosti došlo ke stavení běhu lhůty pro podání žaloby. Tato lhůta tak nemohla uběhnout dříve, než krajský soud o žádosti pravomocně rozhodl. Stěžovatel má tedy za to, že krajský soud jeho žalobu odmítl, aniž k tomu byly dány podmínky dle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud usnesení Krajského soudu v Praze zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud se nejdříve zabýval otázkou, zda jsou v daném případě splněny podmínky řízení. Vzhledem k tomu, že kasační stížnost byla podána ve věci azylu, musel mj. posoudit, zda je podaná kasační stížnost přijatelná ve smyslu § 104a s. ř. s., tedy zda svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Vycházel přitom z precedentního usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech:

pokračování

- 1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.*
- 2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně.* Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.
- 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.
- 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.* O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud krajský soud ve svém rozhodnutí *nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu* a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu. Dále se jedná o případ, kdy krajský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva.

V daném případě Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že krajský soud v projednávané věci nepostupoval v souladu s názorem, který již k řešené otázce zaujal rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 - 78, publ. pod č. 2162/2011 Sb. NSS. Právě zájem na jednotné judikatuře správních soudů proto vedl Nejvyšší správní soud k věcnému projednání předložené kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení Krajského soudu v Praze v mezích uplatněných stížních bodů a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Nejvyšší správní soud vycházel v projednávané věci ze závěrů zmíněného rozsudku rozšířeného senátu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 - 78, publ. pod č. 2162/2011 Sb. NSS, v němž byla řešena otázka obsahového vymezení žalobního bodu dle definice obsažené v § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. a rovněž otázka, za jakých okolností je krajský soud povinen vyzvat žalobce k odstranění vad žaloby ve vztahu k žalobním bodům.

Rozšířený senát se v citovaném rozsudku uzavřel, že za žalobní bod je nutno považovat každé vyjádření žalobce, z něhož lze být i jen v nejhrubších obrysech dovodit, že napadené správní rozhodnutí z určitého důvodu považuje za nezákonné. „*Jinými slovy, náležitost žaloby dle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. je splněna, pokud jsou z tvrzení žalobce seznatelné skutkové děje a okolnosti individuálně odlišitelné od jiných ve vztahu ke konkrétnímu případu žalobce, jež žalobce považoval za relevantní k jím domnělé nezákonnosti správního rozhodnutí; právní důvody nezákonnosti (či nicotnosti) napadeného správního rozhodnutí pak musí být tvrzeny alespoň tak, aby soud při aplikaci obecného pravidla, že soud zná právo, mohl dostatečně vymezit, kterým směrem, tj. ve vztahu k jakým právním předpisům bude směřovat jeho přezkum. Bude-li žaloba podaná v zákonné lhůtě pro podání žaloby obsahovat žalobní bod (body) alespoň ve shora vymezené míře konkrétnosti, vznikne vždy krajskému soudu procesní povinnost postupovat podle § 37 odst. 5 s. ř. s., tj. vyzvat žalobce k odstranění vad žaloby tak, aby mohla být věcně projednána; v popsáném případě vada spočívá*

v nedostatečné specifikaci žalobního bodu. Odmítnout žalobu, jak to učinil městský soud, lze jen tehdy, když ve lhůtě pro podání žaloby žalobce nepředestřel žádný takový žalobní bod, popřípadě jen natolik nekonkrétní, že žalobu nebylo možno projednat, a žalobce na výzvu soudu tuto vadu ve stanovené lhůtě neodstranil.“

Rozšířený senát rovněž zdůraznil, že lhůta stanovená v § 71 odst. 2 věty druhé a třetí s. ř. s. dopadá nejen na případy, kdy žalobce doplní vedle již obsažených další (nový) žalobní bod, ale i na případy, kdy v žalobě neuvedl žalobní bod žádný; jen v těchto případech uplyne zákonná lhůta (§ 72 odst. 1 s. ř. s.) marně, ve všech ostatních případech je na místě postup dle § 37 odst. 5 s. ř. s.

V posuzované věci stěžovatel v žalobě mj. namítl, že ustanovení § 25 písm. i) zákona o azylu ve spojení s § 10a písm. e) tohoto zákona neměla být aplikována, neboť v tomto řízení o udělení mezinárodní ochrany uvedl nové skutečnosti. Toto tvrzení stěžovatele lze podle Nejvyššího správního soudu považovat za obecně formulovaný žalobní bod, byť nebyl vymezen bezvadným způsobem. Upřesnění žalobního bodu proto mělo být stěžovateli umožněno postupem dle § 37 odst. 5 s. ř. s. tak, aby žaloba byla projednatelná.

Právní názor Krajského soudu v Praze, že žalobní tvrzení stěžovatele nenaplňují znaky žalobního bodu ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. tedy správný není a odmítnutí žaloby pro nedostatek podmínek řízení z tohoto důvodu postupem podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. je chybné.

Nejvyšší správní soud se dále zabýval námitkou stěžovatele, že podáním žádosti o ustanovení zástupce došlo ke stavení lhůty pro podání žaloby.

Podle § 35 odst. 8 s. ř. s. požádá-li navrhovatel o osvobození od soudních poplatků nebo o ustanovení zástupce, po dobu od podání takové žádosti do právní moci rozhodnutí o ní neběží lhůta stanovená pro podání návrhu na zahájení řízení.

Podle § 71 odst. 2 s. ř. s. může žalobce rozšířit žalobu na dosud nenapadené výroky rozhodnutí nebo ji rozšířit o další žalobní body jen ve lhůtě pro podání žaloby.

Nejvyšší správní soud má za to, že § 35 odst. 8 s. ř. s. dopadá jak na situace, kdy navrhovatel požádá o ustanovení zástupce již před podáním návrhu na zahájení řízení, tak na situace, kdy navrhovatel návrh sám podá a o ustanovení zástupce požádá před skončením lhůty k podání návrhu. Smyslem věty třetí § 35 odst. 8 s. ř. s. je reálně umožnit ustanovenému zástupci účastníka, aby žalobu s žalobcem připravil a podal nebo aby již podanou žalobu opravil, resp. rozšířil na dosud nenapadené výroky rozhodnutí nebo o další žalobní body. Nedošlo-li by ke stavení lhůty pro podání žaloby, bylo by v řadě případů ustanovení zástupce zcela bezúčelné a formální.

Nejvyšší správní soud ze správního spisu zjistil, že stěžovateli bylo napadené správní rozhodnutí žalovaného doručeno dne 11. 5. 2015, posledním dnem patnáctidenní lhůty k podání žaloby stanovené v § 32 odst. 1 zákona o azylu ve spojení s § 72 odst. 1 s. ř. s. by tak byl den 26. 5. 2015. Stěžovatel podal žalobu obsahující žádost o ustanovení zástupce dne 25. 5. 2015, lhůta pro podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu tedy od tohoto dne neběžela. K případnému doplnění žaloby tak po právní moci rozhodnutí o žádosti stěžovatele zbýval jeden den lhůty. Nejvyšší správní soud proto nepřisvědčil

pokračování

krajskému soudu v tom, že rozhodování o návrhu na ustanovení zástupce bylo bezúčelné, neboť dnem 26. 5. 2015 uplynula lhůta k podání žaloby, resp. lhůta k doplnění žalobních bodů stanovená v § 71 odst. 2 věta třetí s. ř. s. Naopak dal za pravdu stěžovateli v tom, že v důsledku stavení lhůty pro podání žaloby nemohla tato uběhnout dříve, než krajský soud o jeho návrhu na ustanovení zástupce pravomocně rozhodl.

Nejvyšší správní soud tak uzavřel, že bez ohledu na to, zda žaloba obsahovala žalobní bod, nebylo možné ji odmítnout dle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. dříve, než krajský soud rozhodl o žádosti stěžovatele o ustanovení zástupce a tedy než uplynula lhůta pro uplatnění žalobních bodů. Jestliže krajský soud žalobu odmítl, aniž se žádostí stěžovatele o ustanovení zástupce vypořádal, zatížil své rozhodnutí vadou řízení, která byla samostatným důvodem pro jeho zrušení.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je v obou stížních bodech důvodná, proto napadené usnesení Krajského soudu v Praze podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. V něm je krajský soud podle § 110 odst. 3 s. ř. s. vázán právním názorem vysloveným tímto rozsudkem. Vyjde tedy z toho, že žaloba obsahovala žalobní bod, stěžovatel ho však obsahově nevymezil bezvadným způsobem. Krajský soud je proto povinen postupovat podle § 37 odst. 5 s. ř. s. a usnesením stěžovatele (prostřednictvím jeho advokáta ustanoveného v řízení o kasační stížnosti) vyzvat k odstranění vady žaloby tak, aby mohla být věcně projednána.

V novém rozhodnutí rozhodne Krajský soud v Praze i o nákladech řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

Ustanovenému zástupci stěžovatele náleží v souladu s § 11 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), odměna za dva úkony právní služby učiněné v řízení o kasační stížnosti, tj. převzetí a přípravu zastoupení a písemné podání soudu, ve výši 6.200 Kč, a dále náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky 600 Kč za dva úkony právní služby podle § 13 odst. 3 cit. vyhlášky. Dále Nejvyšší správní soud přiznal ustanovenému zástupci náhradu cestovních výdajů podle § 13 odst. 1 a 4 advokátního tarifu a náhradu za promeškaný čas podle § 14 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu za cestu osobním vozidlem dne 22. 7. 2015 z Bělé pod Bezdězem do Brna a zpět (478 km) za účelem nahlédnutí do spisu u Nejvyššího správního soudu. Pokud jde o náhradu cestovních výdajů, základní náhrada za použití vozidla podle § 157 odst. 4 písm. b) zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, činí 1.768,60 Kč (tj. 478 km x 3,70 Kč/km) a náhrada výdajů za spotřebovanou pohonnou hmotu činí 1.025,31 Kč (tj. 478 km x 6,6 l/100 km x 32,5 Kč/l). Náhrada za promeškaný čas strávený cestou v délce 16 započatých půlhodin podle § 14 odst. 3 advokátního tarifu činí 1.600 Kč. Ustanovenému advokátovi se tedy přiznává celková náhrada nákladů v celkové výši 11.194 Kč. Uvedená částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 1 měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 16. prosince 2015

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu